

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	คุณภาพหลังการเก็บเกี่ยวของผักกาดหวานที่ผ่านการลดอุณหภูมิ โดยใช้ระบบสุญญากาศ
ผู้เขียน	ว่าที่ร้อยตรีจิตติพงษ์ ปัญญาคำ
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) พืชสวน
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.คนัย บุญเกียรติ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.พิชญา บุญประสม พูลลาภ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพารามิเตอร์ในการทำงานที่เหมาะสมในการลดอุณหภูมิผักกาดหวานที่มีอุณหภูมิเริ่มต้นอยู่ระหว่าง 19-21 องศาเซลเซียสโดยใช้ระบบสุญญากาศให้ได้ อุณหภูมิสุดท้ายเท่ากับ 4 ± 1 องศาเซลเซียส คือ กำหนดความดันภายในห้องลดอุณหภูมิ (final pressure) เท่ากับ 6.0 มิลลิบาร์ และระยะเวลาที่ผลิตผลอยู่ภายใต้ความดันที่กำหนด (holding time) เท่ากับ 22.5 นาที ใช้เวลาในการลดอุณหภูมิทั้งสิ้น 32 นาที และผักกาดหวานมีการสูญเสียน้ำหนักสดเท่ากับ 3.43 เปอร์เซ็นต์ และใช้พลังงานเท่ากับ 4.17 กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง คิดเป็นค่าไฟฟ้า 0.067 บาทต่อกิโลกรัม

คุณภาพทางกายภาพและทางเคมีของผักกาดหวานที่ผ่านการลดอุณหภูมิโดยใช้ระบบสุญญากาศและที่ไม่ผ่านการลดอุณหภูมির่วมกับการเก็บรักษาอุณหภูมิ 4 ± 2 องศาเซลเซียส นาน 5 วัน พบว่า มีอายุการเก็บรักษานานกว่าผักกาดหวานที่ไม่ผ่านการลดอุณหภูมิ นอกจากนี้ พบว่าผักกาดหวานที่ผ่านการลดอุณหภูมิด้วยระบบสุญญากาศมีการสูญเสียความกรอบน้อยกว่าผักกาดหวานที่ไม่ผ่านการลดอุณหภูมิ และมีการสูญเสียน้ำหนักสดน้อยกว่าผักกาดหวานที่ไม่ผ่านการลดอุณหภูมิโดยใช้ระบบสุญญากาศ อย่างไรก็ตาม การลดอุณหภูมิผักกาดหวานไม่มีผลต่อการเกิดสีน้ำตาลที่รอยตัด ลักษณะปรากฏ การเกิดกลิ่นผิดปกติ คุณภาพการยอมรับ ปริมาณวิตามินซี ค่า L* ค่า chroma และค่า hue angle ปริมาณคลอโรฟิลล์ ปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายน้ำได้ กิจกรรม

ของสารต้านอนุมูลอิสระ ปริมาณสารประกอบฟีนอลที่ละลายน้ำได้และอัตราการหายใจของฝักกาด
หวาน

ในการศึกษาเรื่องคุณภาพทางกายภาพของฝักกาดหวานพันธุ์ที่ผ่านการลดอุณหภูมิด้วย
ระบบสุญญากาศระหว่างการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 4 ± 2 องศาเซลเซียส นาน 5 วัน แล้วศึกษาการ
ปนเปื้อนของจุลินทรีย์ พบว่า ปริมาณจุลินทรีย์ทั้งหมดของฝักกาดหวานที่ผ่านการลดอุณหภูมิโดย
ใช้ระบบสุญญากาศกับฝักกาดหวานที่ไม่ผ่านการลดอุณหภูมิไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยที่ปริมาณจุลินทรีย์ทั้งหมดมีค่าค่อนข้างคงที่ตลอด
อายุการเก็บรักษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Postharvest Quality of Vacuum Cooled Cos Lettuce

Author Acting Sub. LT.Thitipong Panyakham

Degree Master of Science (Agriculture) Horticulture

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof.Dr.Danai Boonyakiat

Advisor

Dr.Pichaya Boonprasoom Poonlarp

Co-advisor

Abstract

The research was aimed at studying the optimum vacuum process of Cos lettuce pre-cooled from initial core temperature 19-21 °C to the final core temperature of 4±1 °C. The study results illustrated that the optimum operating process parameter for pre-cooling cos lettuce to 4±1°C with initial core temperature 19-21°C were at the final pressure of 6.0 millibar and the holding time of 22.5 minutes. The total cooling time was 32 minutes and the energy consumption was 4.17 kw/h per 200 kilograms of coslettuce. The electricity cost was 0.067 baht per kilogram of fresh weight. The weight loss during pre-cooled cos lettuce with the previous optimum parameters was 3.43 %.

The physioco-chemical qualities of Cos lettuce pre-cooled by vacuum cooling prior the storage at 4±2 °C were studied. Pre-cooled Cos lettuce had longer storage life than non-pre-cooled one. In addition, it had lower loss of crispness and weight loss. However, vacuum cooling treatment had no effect on browning incidence, off-flavor , vitamin C content, L* value, chroma, hue angle, chlorophyll content, total soluble solids, antioxidant activity, total soluble phenolic and respiration rate of Cos lettuce.

The physico-chemical qualities of minimally processed Cos lettuce pre-cooled by vacuum cooling prior the storage at 4±2°C were studied. The results indicated that microbial counts of pre-cooled and non-pre-cooled treatment had no significant difference at a confidence level of 95%. Furthermore, the microbial counts remained relatively constant until the end of storage.